

Datum van
inontvangstneming

:

24/09/2024

Zaak C-551/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

14 augustus 2024

Verwijzende rechter:

Sąd Okręgowy w Krakowie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

1 augustus 2024

Verzoekende partij:

Deutsche Lufthansa AG

Andere partij in het geding:

AirHelp Germany GmbH

[OMISSIS] [zaaknummer]

BESCHIKKING

1 augustus 2024

De Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny - Odwoławczy [OMISSIS]
(rechter in tweede aanleg, tweede civiele kamer, Krakau, Polen)

[OMISSIS] [samenstelling van de rechtsprekende formatie]

heeft na behandeling op 1 augustus 2024 te Krakau

[OMISSIS] [procedurele aspecten]

van de zaak betreffende de vordering van AirHelp Germany GmbH met zetel te
Berlijn (Duitsland)

tegen Deutsche Lufthansa AG met zetel te Keulen (Duitsland)

tot betaling

als gevolg van het beroep van verwerende partij tegen de beschikking van de Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie (rechter in eerste aanleg Krakau - Krowodrzy, Polen) van 5 december 2023 [OMISSIS] [zaaknummer]

de volgende beschikking gegeven:

op grond van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een rechtsvraag voorgelegd die ernstige twijfel doet rijzen en die luidt:

„Vallen zaken betreffende de invordering van een schuldvordering die is verworven op grond van een cessie-overeenkomst die met een consument is gesloten door een buiten de Republiek Polen gevestigde handelaar en waarbij een vordering wordt overgedragen die deze consument heeft op een andere handelaar die ook in een ander land van de Europese Unie is gevestigd, onder de bevoegdheid van de nationale gerechten in Polen krachtens artikel 7, lid 1, punt 1, onder b), tweede streepje, en artikel 7, lid 5, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken [PB 2012, L 351, blz. 1]?”

Motivering

Op 4 april 2023 heeft verzoekster, Airhelp Germany GmbH, gevestigd te Berlijn (Duitsland), tegen Deutsche Lufthansa AG, gevestigd te Keulen, een vordering ingesteld tot betaling van een bedrag van 250 euro, vermeerderd met verdragingsrente tegen de wettelijke rentevoet vanaf 6 november 2022 – en dit voor een vertraagde vlucht.

Aangezien de door verweerster opgeworpen exceptie van onbevoegdheid ongegrond was, heeft de Sąd rejonowy bij beschikking van 5 december 2023 verweersters verzoek tot verwerping van het beroep afgewezen. Verweerster heeft tegen deze beschikking in haar geheel hoger beroep ingesteld, waarbij zij heeft aangevoerd dat de volgende bepalingen waren geschonden: ten eerste, artikel 1099, lid 1, Kodeks postępowania cywilnego (wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „k.p.c.”), artikel 7, punt 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (de zogenaamde Brussel I bis – „Brussel I bis-verordening”) door die bepalingen op onjuiste wijze toe te passen en te oordelen dat artikel 7, punt 1, onder a) en b), tweede streepje, van verordening nr. 1215/2012 de grondslag vormt voor de bevoegdheid van die rechter, terwijl verzoekster (Airhelp Germany GmbH) en verweerster (Deutsche Lufthansa AG) geen vervoerovereenkomst hadden gesloten en de vorderingen van verzoekster in casu feitelijk waren gebaseerd op de (vermeende) sluiting van een cessie-overeenkomst met de passagier die met verweerster verbonden was via een vervoerovereenkomst; ten tweede, artikel 7, punt 5, van de Brussel I bis-

verordening, door dit op onjuiste wijze toe te passen en te oordelen dat het feit dat verweerster in Polen een handelsactiviteit uitoefent via een filiaal, in casu de nationale bevoegdheid van de Poolse gerechten rechtvaardigt, terwijl de feitelijke grondslag van het onderhavige geding niet een via een filiaal van verweerster gesloten vervoerovereenkomst is, maar wel een overeenkomst tot cessie van een schuldvordering op grond waarvan de passagier de rechten waarover hij eventueel beschikt wegens een verstoring van de vlucht aan verzoekster zou hebben overgedragen; ten derde artikel 4, lid 1, juncto artikel 63, lid 1, punt a), van de Brussel I bis-verordening, doordat de Sąd Rejonowy deze artikelen niet heeft toegepast en heeft geweigerd te erkennen dat de Poolse gerechten niet bevoegd waren, terwijl geen specifieke reden rechtvaardigde dat werd afgeweken van de algemene bevoegdheidsregel van de Brussel I bis-verordening en dat een vordering werd ingesteld tegen de verweerder in een ander land dan dat van zijn zetel, namelijk Duitsland.

Bij de beslechting van het onderhavige beroep heeft de Sąd Okręgowy (rechter in tweede aanleg, Polen) gewezen op de rechtsvraag die ernstige twijfel deed rijzen, zoals beschreven in het dictum van de beschikking.

De beslechting van die rechtsvraag houdt intrinsiek verband met de grond van het geschil in de onderhavige zaak, aangezien zij bepalend is voor de beoordeling of er al dan niet sprake is van een bevoegdheid van de nationale gerechten. In ruimere zin zou het antwoord op deze vraag tot een grotere stabiliteit in de rechtspraak moeten leiden.

[OMISSIS] [procedurele aspecten]

De kwestie of de nationale gerechten in concreto al dan niet bevoegd zijn, heeft rechtstreekse gevolgen voor de regelmatigheid van de procedure. Een op dat vlak onjuiste beslechting zal immers leiden tot de nietigverklaring van de procedure in zaken waarin de gewone rechter ten gronde uitspraak heeft gedaan terwijl hij niet bevoegd was. In het licht van artikel 1099, lid 1, k.p.c. onderzoekt de aangezochte rechter, in elke stand van het geding, ambtshalve de kwestie van de onbevoegdheid van de Poolse rechter. De gebrekkige beoordeling van dit procedurele criterium zou kunnen leiden tot schending van het beginsel van proceseconomie, hetgeen kennelijk merkbaar is in complexe en omvangrijke zaken, waarvoor dus in beginsel een gedetailleerde en grondige bewijsvoering vereist is. Procedurele handelingen die worden verricht in een zaak die niet onder de bevoegdheid van de nationale rechter valt, zijn immers ongegrond in het licht van de ongeldigheid van de procedure (artikel 1099, lid 2, k.p.c.), waarvan de vaststelling ex tunc werkt. Het voorgestelde mechanisme – mogelijk veroorzaakt door uiteenlopende meningen over de toepassing van artikel 7, punt 1, onder b), tweede streepje, en artikel 7, punt 5, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „verordening nr. 1215/2012”) is in strijd met de beginselen van rechtszekerheid en vertrouwen van de burgers in de staat.

De plicht om ervoor te zorgen dat de bevoegdheid van de nationale gerechten gedurende de gehele procedure als procedurele voorwaarde wordt verzekerd, leidt met andere woorden tot de noodzaak dat de rechter ambtshalve optreedt en dit aspect beoordeelt. Het staat aan deze rechter om te bepalen of in een bepaalde zaak de Poolse rechter bevoegd is om deze te beslechten, aangezien de wetgever van mening was dat het niet aan de partijen in de procedure staat om het onderzoek van die vraag in te leiden. Gelet op de regeling die voortvloeit uit artikel 1099, lid 1, en 2, k.p.c., staat het aan de nationale rechter om zijn bevoegdheid te toetsen aan de regels van het Poolse en het internationale recht, met inbegrip van die van de rechtsinstrumenten van de Unie [beschikking van de Sąd Najwyższy (hoogste rechterlijke instantie in burgerlijke zaken, Polen; hierna: „SN”) van 21.4.2017, I CSK 312/16 en beschikking SN van 30.6.2017, I CZ 68/17]. Zoals blijkt uit artikel 1104, lid 2, k.p.c. en artikel 1105, lid 6, k.p.c., kunnen de partijen die door een rechtsverhouding zijn verbonden schriftelijk overeenkomen dat zij de zaken die eruit voortvloeien of kunnen voortvloeien, aan de bevoegdheid van de Poolse rechter onderwerpen of deze bevoegdheid uit te sluiten. Maar zelfs indien de partijen bij overeenkomst de bevoegdheid van de nationale rechter hebben bedongen of uitgesloten, staat het uiteindelijk aan het gerecht om de geldigheid en de doeltreffendheid van dergelijke bedingen te onderzoeken, en bijgevolg te bepalen welke nationale dan wel buitenlandse autoriteit bevoegd is om het geschil te beslechten.

Standpunten met betrekking tot de bevoegdheid van de nationale gerechten in het licht van artikel 7, punt 1, onder b), tweede streepje, en artikel 7, punt 5, van verordening nr. 1215/2012 en het nationale recht:

In de rechterlijke praktijk van de gewone rechterlijke instanties – ook binnen de afdeling van de Sąd Okręgowy – zijn twee principiële standpunten ontstaan, ondersteund door een uitvoerige argumentatie, ontwikkeld op basis van een andere juridische uitlegging van de genoemde bepalingen van de verordening.

De eerste geeft aan dat, los van de aard van de cessie-overeenkomst, de bepalingen van verordening nr. 1215/2012 het naar Pools recht mogelijk maken de Poolse gerechten bevoegd te verklaren, terwijl de tweede [–] door zich op een andere uitlegging te beroepen dan de tot dusver bestaande uitlegging van de verordening en de aard van de cessie-overeenkomst naar Pools recht [–] de bevoegdheid van de Poolse gerechten uitsluit.

Er zij op gewezen dat artikel 5 van verordening nr. 1215/2012 voorziet in een uitzondering op het beginsel dat zij die woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat, ongeacht hun nationaliteit, worden opgeroepen voor de gerechten van die lidstaat (artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012). De bijzondere regelingen in dit verband zijn artikel 7, lid 1, onder b), tweede streepje, en artikel 7, punt 5, van verordening nr. 1215/2012, volgens welke een persoon die woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat, in een andere lidstaat voor de volgende gerechten kan worden opgeroepen: ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst, voor het gerecht van de plaats waar de verbintenis die aan de eis

ten grondslag ligt, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd[;] voor de verstrekking van diensten, de plaats in een lidstaat waar de diensten volgens de overeenkomst verstrekt werden of verstrekt hadden moeten worden[;] en ten aanzien van een geschil betreffende de exploitatie van een filiaal, van een agentschap of enige andere vestiging, voor het gerecht van de plaats waar het filiaal, het agentschap of andere vestiging gelegen zijn. Volgens het eerste standpunt vinden bovengenoemde bepalingen, die een bijzondere bevoegdheid vormen en een aanvulling vormen op het beginsel van de internationale bevoegdheid van de gerechten van de woonplaats van de verweerder, hun grondslag in een nauwe band tussen de overeenkomst tussen de partijen bij het geding en het gerecht dat zich daarover moet uitspreken (zie ook het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie [hierna: „Hof”] van 3 mei 2007, *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262). De nadruk ligt dus in belangrijke mate op het aspect van het voorwerp – het doel van rechtsregels die afwijken van het beginsel *actor sequitur forum rei* is immers niet de bescherming van de zwakste partij in de rechtsbetrekking (de consument) die aanleiding heeft gegeven tot bepaalde aanspraken. Bijgevolg kan de bevoegdheid waarin deze bepalingen voorzien, ook door een professionele marktdeelnemer worden ingeroepen, zonder dat tegelijkertijd voor de uitoefening van die bevoegdheid een cessie-overeenkomst in dat verband is vereist. Deze bevoegdheid bestaat immers niet op grond van haar subjectieve hoedanigheden, maar op grond van het voorwerp van het geschil, te weten de vordering tot rechterlijke bescherming van een vordering die haar oorsprong vindt in een overeenkomst tot het verrichten van diensten of die verband houdt met de exploitatie van een filiaal, een agentschap of enige andere vestiging.

In de context van de rechtspraak van het Hof over de problematiek van de instelling van een schadevordering op grond van de bepalingen van verordening (EG) nr. 26[1]/204 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91 [(PB 2004, L 46, blz. 1); hierna ook: „verordening nr. 261/2004”] staat het vast dat wanneer zij is ontstaan uit een rechtsbetrekking waarbij een luchtvaartmaatschappij betrokken is die de vlucht uitvoert, het gerecht dat bevoegd is om daarvan kennis te nemen, naar keuze van de eiser, het gerecht is binnen het rechtsgebied waarvan zich de in de overeenkomst overeengekomen plaats van vertrek of de in de overeenkomst overeengekomen plaats van aankomst bevindt. Het Hof heeft immers geoordeeld dat die plaatsen een rechtstreekse band hebben met de uitvoering van de luchtvervoerdiensten die ter uitvoering van de verplichtingen van de betrokken overeenkomst worden verricht, en dus de plaatsen van uitvoering van de hoofddienst zijn. De in de luchtvervoerovereenkomst overeengekomen plaats van vertrek of plaats van aankomst houdt rechtstreeks verband met de nakoming van een daaruit voortvloeiende verbintenis, hetgeen voldoet aan de criteria voor de toekenning van een bijzondere bevoegdheid (zie arrest van het Hof van 9 juli 2009, [REDACTED] C-204/08, EU:C:2009:439). Gelet op de intrekking van verordening nr. 261/2004, die is vervangen door de bepalingen van verordening nr. 1215/2012,

moet evenwel worden geoordeeld dat de voorgaande overwegingen gelden voor de bewoordingen van artikel 7, punt 1, onder b), tweede streepje, van de verordening tot intrekking, aangezien de inhoud ervan gelijkwaardig is (zie arrest van 8 mei 2019, [REDACTED] C-25/18, EU:C:2019:376). Benadrukt moet echter worden dat dit arrest, met als referentie C-204/08, aanleiding heeft gegeven tot een verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend in het kader van een geding tussen [REDACTED] en Air Baltic Corporation, waarin een natuurlijke persoon die partij was bij een overeenkomst voor de verstrekking van een vervoersdienst in de zin van artikel 7, punt 1, onder b), tweede streepje, van verordening nr. 1215/2012, als benadeelde was opgetreden.

Daarmee is voldaan aan het in overweging 15 van verordening nr. 1215/2012 bedoelde beginsel van voorspelbaarheid van bevoegdheidsregels. De eiser in het kader van een overeenkomst voor de verstrekking van diensten kan zijn vordering instellen bij de rechter van de woonplaats van de verweerder (artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012) of bij de rechter van de plaats van uitvoering van de betrokken verbintenis – dat wil zeggen, in het geval van verbintenissen uit een luchtvervoerovereenkomst, bij de rechter die bevoegd is voor de in die overeenkomst aangewezen plaats van vertrek of aankomst.

De rechtspraak van het Hof is ontstaan in zaken waarin geen van de partijen in het geding zich in een zwakkere positie bevond ten opzichte van de tegenpartij, wat tot de conclusie leidt dat de toepassing van de bepalingen van afdeling 2 van dat hoofdstuk, en met name van artikel 7, punt 2, of artikel 7, punt 5, van verordening nr. 1215/2012, zelfs in het geval van professionele marktdeelnemers, niet is uitgesloten, mits is voldaan aan de in die bepalingen gestelde voorwaarden voor de toepassing ervan (arrest van het [Hof van 20 mei 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399];] beschikking [van het Hof van 10 december 2021, T.B. en D., C-393/20, niet gepubliceerd, EU:C:2021:1006];] arrest [van het Hof van 21 januari 2016, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41]. De uitlegging die van cruciaal belang lijkt te zijn, is die waarin het Hof voorbehoud heeft gemaakt met betrekking tot de noodzaak om te voldoen aan de in de bepalingen inzake specifieke bevoegdheidsregels gestelde voorwaarden. Hoewel het Hof niet de tegenovergestelde opvatting heeft verdedigd dat de toepassing van artikel 7, punt 2, of artikel 7, punt 5, van verordening nr. 1215/2012 willekeurig wordt uitgesloten in gevallen waarin de procespartijen gelijkwaardige personen zijn, neemt dit niet weg dat een afweging moet worden gemaakt in het licht van de letterlijke bewoordingen van de voorwaarden die tot die punten behoren – het moeten zaken zijn die de overeenkomst betreffen waaruit de verbintenis voortvloeit die aan de eis ten grondslag ligt. Deze formulering is niet nauwkeurig en het Hof heeft in bovengenoemde arresten niet gepreciseerd aan de hand van welke criteria moet worden bepaald of er sprake is van een dergelijk aanknopingspunt. Deze voorwaarde moet echter worden uitgelegd in het licht van de vraag of de derde die houder is van een schuldvordering die is verworven door overdracht aan een partij bij een overeenkomst voor het verrichten van diensten (bijvoorbeeld voor het verrichten van luchtvervoerdiensten, zoals in het kader van de in casu aan de orde zijnde vordering), zijn vordering baseert op een

overeenkomst die het verrichten van vervoerdiensten verplicht stelt, dan wel of de feitelijke grondslag van de vordering de verkrijging van een bepaalde vordering is. Met andere woorden, de vraag is of het geschil nu betrekking heeft op een door de cessionaris verworven vordering, dan wel op de invordering van een vordering uit hoofde van een vervoerovereenkomst.

Overeenkomstig artikel 509, lid 1, k.c. kan de schuldeiser een schuldvordering zonder instemming van de schuldenaar aan een derde overdragen (cessie van schuldvordering), tenzij de wet, een contractuele beperking of de aard van de verbintenis zich daartegen verzet. Krachtens artikel 509, lid 2, k.c. gaan samen met de schuldvordering alle daarmee verbonden rechten over, inzonderheid die welke zijn gebaseerd op verdragingsrente. De vraag is of aan de cessionaris de bevoegdheid wordt overgedragen om op een prestatie aanspraak te maken langs de juridische weg, dat wil zeggen met dezelfde procedurele rechten waar de oorspronkelijke schuldeiser (de consument) aanspraak op maakte.

Zoals blijkt uit de bij het verzoekschrift gevoegde cessie-overeenkomst, heeft verzoekster daarmee slechts een materiële hoedanigheid verkregen om uitvoering te vorderen van de vordering van de cedent tot vergoeding van de vertraging van een vlucht. Derhalve kan niet worden aangenomen dat verzoekster op grond van die overeenkomst (cessie) alle uit die overeenkomst voortvloeiende rechten en de procedurele rechten waarover de cedent als consument beschikte, heeft verworven, aangezien deze overeenkomst enkel een vordering tot schadevergoeding uit hoofde van de vervoerovereenkomst betrof. Aangezien verzoekster zich niet heeft beroepen op de cessie van de vordering uit de forumkeuzeovereenkomst, wijst niets erop dat de cessieovereenkomst ook tot gevolg zou hebben gehad dat ook de procedurele rechten werden verkregen die verbonden zijn aan de hoedanigheid van consument van de passagier. Verzoekster heeft zich dus niet in de plaats gesteld van alle uit de vervoerovereenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen door een uit die overeenkomst voortvloeiende vordering uit hoofde van een cessie-overeenkomst te verkrijgen. Een dergelijke omstandigheid vloeit niet voort uit de cessie-overeenkomst, noch uit de aard van de cessie (overdracht). Volgens artikel 509, lid 1, k.c. kan de cessie alleen betrekking hebben op een vordering, dat wil zeggen het subjectieve recht van de schuldeiser om van de schuldenaar een prestatie te eisen (zie artikel 353 k.c.). Het procesrecht van de betrokken partij, zoals de exceptie van onbevoegdheid, de exceptie van verjaring, verrekening, enz. wordt daar niet onder begrepen. Aangezien deze excepties niet voldoen aan de definitie van een vordering, kan het recht om deze aan te voeren daarom niet het voorwerp zijn van een cessie. De mogelijkheid om de uit deze uitzonderingen voortvloeiende rechten over te dragen, zou dus kunnen worden overwogen in het kader van artikel 509, lid 2, k.c., indien de overdrachtsovereenkomst ook tot doel had de uit die uitzonderingen voortvloeiende rechten over te dragen aan de cedent. In de omstandigheden van het onderhavige geval was dit echter niet het geval, aangezien de overdracht, zoals hierboven is uiteengezet, enkel betrekking had op de vordering tot schadevergoeding van de cedent uit hoofde van de vervoerovereenkomst en niet op andere contractuele rechten. Volgens het

verwijzende gerecht dat in deze formatie uitspraak doet, is de cessie van dergelijke rechten (excepties) niet ontvankelijk, omdat het niet gaat om een recht dat verband houdt met een schuldvordering, maar om procedurele rechten (de wetgever heeft in lid 2 van artikel 509 k.c. bepaald dat de schuldvordering verder gaat dan de aan zijn bevoegdheid verbonden rechten, dat wil zeggen alle bijkomende rechten, zoals contractuele herroepingsrechten, aanbatalingen en zekerheden voor de hoofdvordering, zoals hypotheek, pandrecht, borgsom, rente) die hun oorsprong vinden in de basisverhouding van die vordering. Een cessie van een schuldvordering houdt dus niet in dat de procedurele rechten van de vervreemder op de verkrijger van de vordering overgaan, maar alleen de schuldenaar beschikt jegens de cessionaris over de excepties die hij in het in artikel 513 k.c. bedoelde geval tegen de cedent had.

De cessionaris verkrijgt een vordering in materiële zin, maar wordt geen partij bij de overeenkomst, aangezien de cessie volgens artikel 509 k.c. niet de subrogatie waarborgt in de procedurele rechten die de consument zouden toekomen, maar enkel de verkrijging van de vordering van de cedent, met de mogelijkheid voor de schuldenaar om zich te beroepen op de in artikel 513 k.c. bedoelde excepties. De cessionaris van de vordering (de handelaar die vorderingen voor vertraagde vluchten opkoopt) kan niet als geldige grondslag voor zijn vordering (grondslag van bevoegdheid – noot van de verwijzende rechter) enkel de vervoerovereenkomst tussen de cedent en een derde aanwijzen, aangezien de feitelijke grondslag van zijn vordering de overeenkomst tot cessie van de schuldvordering is waaraan hij zijn procesbevoegdheid ontleent. Het is immers duidelijk dat de cessionaris na het sluiten van een dergelijke overeenkomst geen partij wordt bij de vervoerovereenkomst (hij kan bijvoorbeeld niet de uitvoering verlangen van een vervoersdienst, die nota bene al eerder uitgevoerd is) en slechts de verkrijger is van een concrete vordering uit die overeenkomst. De contractuele verhouding bindt dus de cedent en de cessionaris en niet de cessionaris en de schuldenaar van de uit de overdrachtsovereenkomst voortvloeiende vordering. Indien de wetgever ervan uitgaat dat de cessionaris partij wordt bij de overeenkomst, zouden de regels betreffende de excepties van de schuldenaar uit artikel 513 Kodeks cywilny (burgerlijk wetboek; hierna: „k.c.”) overbodig zijn.

Verzoekster kan zich dus niet beroepen op de bevoegdheidsregels van de staten met betrekking tot vorderingen gebaseerd op een vervoerovereenkomst, met een beroep op artikel 7, punt 1, onder a) en b), tweede streepje, van verordening nr. 1215/12, dat in het geval van luchtvervoer van personen van een lidstaat naar een andere lidstaat op grond van een overeenkomst die is gesloten met één enkele luchtvaartmaatschappij, welke de vlucht uitvoert, het gerecht dat bevoegd is om kennis te nemen van een op die vervoerovereenkomst en de bepalingen [van verordening nr. 261/2004] [OMISSIS] [herhaling] gebaseerde vordering tot schadevergoeding, naar keuze van de eiser, het gerecht is in het rechtsgebied waarvan zich de plaats van vertrek of de plaats van aankomst van het vliegtuig bevindt, zoals deze plaatsen in die overeenkomst zijn overeengekomen (zie arrest van het Hof van 9 juli 2009, ████████ C-204/08, EU:C:2009:439). De partijen in het onderhavige geding hebben immers geen vervoerovereenkomst gesloten, maar

enkel een overeenkomst tot cessie van een specifieke vordering die uit dit soort overeenkomsten voortvloeit, zodat geen van de partijen zich op het bovengenoemde aanknopingscriterium kan beroepen om de bevoegdheid van de Poolse rechter (als gerecht van de plaats van aankomst) te rechtvaardigen.

Bovenstaande kwestie wordt door het Hof op analoge wijze beoordeeld in zijn rechtspraak over geschillen betreffende de uitlegging van verordening 1215/2012. Deze verordening bevat het beginsel dat afwijkingen van het beginsel dat de gerechten van de woonplaats van de verweerder bevoegd zijn, slechts bij wijze van uitzondering en strikt moeten worden uitgelegd (zie in die zin arrest van het Hof van 31 januari 2018, ████████ C-106/17, EU:C:2018:50, punt 40 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Dit beginsel wordt benadrukt in overweging 15 van de verordening, die als volgt luidt: „De bevoegdheidsregels moeten in hoge mate voorspelbaar zijn, waarbij als beginsel geldt dat de bevoegdheid in het algemeen gegrond wordt op de woonplaats van de verweerder. De bevoegdheid moet altijd op die grond kunnen worden gevestigd, behalve in een gering aantal duidelijk omschreven gevallen waarin het voorwerp van het geschil of de autonomie van de partijen een ander aanknopingspunt wettigt.” Deze overweging geeft uitvoering aan artikel 4, lid 1, van verordening 1215/2012, op grond waarvan zij die woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat in beginsel worden opgeroepen voor de gerechten van die lidstaat. Artikel 5, lid 1, van de verordening vermeldt uitzonderingen op deze regel, waarbij personen voor het gerecht van een andere lidstaat kunnen worden opgeroepen, maar dan wel in de gevallen bedoeld in de afdelingen 2 tot en met 7 van hoofdstuk II van die verordening. Zoals immers uit overweging 16 van de verordening blijkt: „[moeten er] naast de woonplaats van de verweerder [...] alternatieve bevoegdheidsgronden mogelijk zijn, gebaseerd op de nauwe band tussen het gerecht en de vordering of de noodzaak een goede rechtsbedeling te vergemakkelijken. Het bestaan van een nauwe band moet zorgen voor rechtszekerheid en de mogelijkheid vermijden dat de verweerder wordt opgeroepen voor een gerecht van een lidstaat dat door hem redelijkerwijs niet voorzienbaar was [...]”. Overweging 19 van de verordening is de logische verduidelijking van de daarin aldus gekozen oplossingen en luidt: „De autonomie van de partijen bij een andere overeenkomst dan een verzekerings-, consumenten- of arbeidsovereenkomst, waarvoor slechts een beperkte autonomie geldt met betrekking tot de keuze van het bevoegde gerecht, moet worden geëerbiedigd, behoudens de exclusieve bevoegdheidsgronden die in deze verordening zijn neergelegd.” Bij het onderzoek van de bepalingen van de afdelingen 2 tot en met 7 van hoofdstuk II moet worden opgemerkt dat in de omstandigheden van het onderhavige geval geen van de daarin opgesomde aanknopingspunten aanwezig is. Volgens de verwijzende rechter kan dit aanknopingscriterium niet de *locus executionis* zijn, dat wil zeggen de plaats van uitvoering van de overeenkomst, zonder dat de partijen bij de procedure door enige overeenkomst gebonden zijn.

Uit deze rechtspraak blijkt duidelijk, dat de vaststelling van de bijzondere bevoegdheidsregel in artikel 7, punt 1, voor verbintenissen uit overeenkomst, waarmee de algemene regel dat het gerecht van de woonplaats van de verweerder

bevoegd is, wordt aangevuld, aan een nabijheidsdoelstelling beantwoordt en is ingegeven door de wenselijkheid van een nauwe band tussen de overeenkomst en het gerecht dat daarvan kennis moet nemen. Het gaat dus niet om een uitzondering ter bescherming van de zwakkere partij, in casu de consument, zodat deze bevoegdheid ook kan worden ingeroepen door een verkoper die geen consument is. Tegelijkertijd wordt verwezen naar het arrest van 21 januari 2016, SOVAG, C-521/14 [, EU:C:2016:41], waarin het Hof uitdrukkelijk heeft aangegeven dat, voor zover een vordering die door een verzekeraar wordt ingediend tegen een andere verzekeraar niet door afdeling 3 van hoofdstuk II van verordening nr. 44/2001 wordt gedekt, artikel 6, lid 2, van die verordening – dat onder afdeling 2 van dat hoofdstuk valt – op een dergelijke vordering toepassing zal vinden voor zover een van de in die bepaling bedoelde gevallen zich voordoet ([arrest SOVAG, punt 31]). Evenzo heeft het Hof geoordeeld dat wanneer afdeling 3 van hoofdstuk II van verordening nr. 1215/2012 niet van toepassing is op een vordering wegens het ontbreken van een zwakkere partij ten opzichte van de andere partij, deze vordering onder afdeling 2 van dat hoofdstuk kan vallen, met name onder artikel 7, punt 2, of artikel 7, punt 5, van deze verordening, zelfs in het geval van een geschil in verzekeringszaken, voor zover de in die bepalingen gestelde toepassingsvoorwaarden zijn vervuld [arrest van 20 mei 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, punt 46]. Dit standpunt is herhaald in [het arrest van 21 oktober 2021, T. B. en D. (Bevoegdheid in verzekeringszaken) (C-393/20, niet gepubliceerd, EU:C:2021:871, punten 49-54)]. Tegelijkertijd wordt er echter op gewezen dat uit de rechtspraak blijkt dat het Hof de mogelijkheid heeft aanvaard dat een marktdeelnemer die als handelaar een vordering heeft verworven van een zwakkere partij zich beroept op artikel 7 van verordening 2015/2012. De rechtspraak van het Hof sluit dus niet uit dat de bevoegdheid kan worden gebaseerd op een specifieke grond ontleend aan artikel 7, punt [1], van verordening 2015/2012. In het licht van deze standpunten van het Hof kan worden aangenomen dat de Poolse rechter bevoegd is om kennis te nemen van een vordering tot invordering van de schuldvorderingen van een consument die voortvloeien uit een luchtvervoerovereenkomst en die zijn verkregen door een handelaar. Dit is immers een vergelijkbare situatie, terwijl de onmogelijkheid om vorderingen met een specifieke grond te onderbouwen wegens de noodzaak om de zwakste partij (de consument) te beschermen, rechtstreeks voortvloeit uit artikel 17, lid 3, van verordening 2015/2012. Er wordt op gewezen dat in zaken betreffende vorderingen op grond van verordening nr. 261/2004 aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 7, punt 1, onder b), tweede streepje, van verordening nr. 1215/2012 is voldaan, zoals het Hof in [het arrest ████████ heeft geoordeeld door te verklaren dat het gerecht dat bevoegd is om kennis te nemen van een op de bepalingen van verordening nr. 261/2004 gebaseerde vordering tot compensatie, het gerecht is in het rechtsgebied waarvan zich de plaats van vertrek of de plaats van aankomst van het vliegtuig bevindt.

Concluderend verzoekt de Sąd Okręgowy w Krakowie het Hof om een beslissing over de vraag of de bevoegdheid op grond waarvan de verzoekende partij een vordering kan instellen, rechtstreeks kan voortvloeien uit artikel 7, lid 1, onder a) en b), en artikel 7, lid 5, tweede streepje, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van

het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012, rekening houdend met de aard van de cessie-overeenkomst naar Pools burgerlijk recht.

[OMISSIS] [samenstelling van de rechtsprekende formatie]